

A/A: 724787
Εντυπο: ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
Ημ/νία: 02/07/2001
Σελίδα: 26,39
Κατηγορία: Παιδικό Θέατρο

Και μετά την Κοκκινοσκουφίτσα, τι;

Της ΣΩΤΗΡΙΑΣ MATZIPH

Δύο εκλεκτές παιδικές παραστάσεις του φετινού χειμώνα συντελέστηκαν αθόρυβα, χωρίς διαφήμιση, με λιτά μέσα, σε τόπους απόμερους, μπροστά σε γεμάτες αίθουσες. Οι παιδικές σκηνές του Θεάτρου Κνωσσός και του Θεάτρου της Ανοιξης απέδειξαν πως με λίγα χρήματα και περισσή φαντασία μπορούν ακόμη να στηθούν γοητευτικά παραμύθια ικανά να θαμπώσουν τα απομαγεμένα παιδιά μας.

Το Μαγικό Μαργαριτάρι του Βαλερί Πετρόφ, σε μετάφραση-διασκευή Γιούρι Στούπελ και Λάμπρου Τσάγκα έχει πλοκή προβλέψιμη και διαλόγους με μια ροπή στον μπεμπεκισμό, ωστόσο η ακόμη άφθαρτη στον τόπο μας τεχνική του μαύρου θεάτρου αποδίδει φαντασμαγορικά αποτελέσματα. Οι έξι ερμηνείες είναι η επιτομή της σκηνικής χάρης χωρίς το σύννηθες λούστρο του επαγγελματικού «Know-how», με εξέχουσα τη νεαρή Στέλλα Γρίβα-«Λίλυ», της οποίας η εκφραστική ακτινοβολία δεν σκοντάφτει ούτε στη μάσκα θαλάσσης που της μπλοκάρει πρόσωπο και στόμα καθ' όλη την παράσταση.

Μέσα στο σκοτάδι πραγματοποιείται μια γιορτή για την ακοή (μουσική Γιούρι Στούπελ) και την όραση. Όλα λάμπουν και όλα κινούνται. Το βλέμμα μας απορροφούν χρώματα σχεδόν πρωτόφαντης φρεσκάδας (λουλακί, χρυσαφί-κεραμιδί, βιολετί) που ντύνουν παράδοξα αεικίνητους αστερίες, αφρόψαρα, κοράλλια, μέδουσες, θαλάσσιες χελώνες. Το ταξίδι στα μυστήρια του βυθού της θάλασσας με αγάπες και χωρισμούς στεργιανών και υδρόβιων συντρόφων έχει και χρήσιμα οικολογικά μηνύματα, ότι και τα ψάρια είναι είδος υπό εξαφάνιση εάν δεν προσέχουμε...

Παίζουν: Μιχάλης Κουκουλομάτης, Ερωφίλη Λέκκα, Γιώργος Λιβανός, Γιάννης Μπίμης, Θέμις Στυλιανοπούλου. Σκηνοθεσία Λ. Τσάγκα. Σκηνικά-κοστούμια Ιωάννας Κατσιαβού, χορογραφίες Τάνιας Μιλτένοβα.

Η καρδιά του καλού παιδικού θεάτρου χτύπησε αυτή τη χρονιά για πρώτη φορά στο Μεταξουργείο. Η πρώτη απόπειρα του Σέργιου Γκάκα και Γιάννη Μαργαρίτη του Θεάτρου της Ανοιξης στην παιδική ψυχαγωγία δεν διέφερε σε φροντίδα και βάθος από ένα έργο ρεπερτορίου. Ο ΦΟΥΣΤ σε σκηνοθεσία Σ. Γκάκα, μουσική Γιώργου Μπαρδάκη, σκηνικά Ελενας Χριστούλη και κοστούμια Μαρίας Κοντοδήμα, είναι η πιο επίκαιρη, πιο ενιαία σπινθηροβόλα και ενιαία ευφόσυνη παιδική παράσταση που έχω δει για πολύ καιρό. Είναι σχεδόν απεγάδιαστη. Μια σοβαροτατη καταβύθιση στη μαύρη οικολογική μας μοίρα με ηλεκτρονικές κορόνες και μαραμένα φεγγάρια, διανθισμένη με ευφυείς χιουμοριστικές αλληγορίες, μεταμορφώσεις και υπαινιγμούς.

Χάρμα οφθαλμών η εκφραστικότητα και η ευ-κινησία των νεαρών ηθοποιών και η φυσικότητα του «καθαρού θεάτρου»: ύφασμα, φώτα, σώμα, φωνή, μουσική (χωρίς ανισχυτές). Παίζουν: Δάφνη Δαυίδ, Σοφία Βούλγαρη, Δημήτρης Χαβρές, Δημήτρης Ζωγραφάκης, Νίκος Καρίμαλης, Γιάννα Παπαγεωργίου.

Στο Θέατρο ΗΒΗ η Καλλιτεχνική Εταιρεία ΑΡΓΩ επιχείρησε μια καινοτόμο για τις

ελλαδικές πρακτικές παιδικού θεάτρου εκδοχή του Μάγου του Οζ, σε διασκευή Αλκης Ζέη και σκηνοθεσία Πέτρου Σεβαστίκογλου, βασισμένη σε κινούμενα σχέδια και βίντεο σκηνικά (Α. ΝτιΝτόννα, Α. Παπαδάτος). Σε μια ευμεγέθη οθόνη στο κέντρο της σκηνής, εν είδει σκηνοκινούμενου, απεικονίζονται οι περιπέτειες της μικρής Ντόροθι στη χώρα των αστεριών μέσα από βιντεοσκοπημένη δράση, σκηνικά-κοστούμια και ηχογραφημένο λόγο και μουσική. Η περιορισμένη χρήση «ζωντανών» ηθοποιών σχεδόν ξένιζε ως ετερόκλητη παρέμβαση που διασπούσε την αφήγηση. Αυτό δεν εμπόδισε να χαρούμε τη φινέτσα και τη φαντασία των κοστούμιών (Κένι Μακλάλαν) και μια εξαιρετική πολυμήχανη μάγισσα α λα Γκλεν Γκλόουζ των «Σκυλιών της Δαλματίας» (Κωνσταντίνα Τάκαλου).

Απεριόριστες, λέμε, οι δυνατότητες της τεχνολογίας στην κατασκευή «θαυμάτων», όμως τούτος ο άμοιρος θαυματοποιός δύναμης Μάγος του Οζ με τις απλουστευμένες ασπρόμαυρες διδαχές περί καλοσύνης και αγάπης απέδειξε τα όριά της. Το προωθημένο εγχείρημα φάνταζε παράδοξα συνηθισμένο και κουρασμένο. Είχε κάτι από την ταχύτητα και την ευκολία του στιγμιαίου καφέ, παρ' ότι υπήρξε σίγουρα αποτέλεσμα πολύ κόπου, χρόνου, χρήματος και κεφαλιού στο σχεδιασμό και το μοντάρισμά του. Φαίνεται πως η αληθινή πρόκληση δεν είναι η ακόμη πιο διευρυμένη, πιο επιτήδεια χρήση των ηλεκτρονικών μέσων, αυτό είναι ήδη *rasse*, αλλά ο πιο «μαγικός» χειρισμός των αληθινών υλικών. Όταν οι επιτεύξεις της τεχνολογίας μάς βάλλουν καθημερινά από παντού, το θέατρο προβάλλει ως ένα από τα λιγοστά σωτήρια καταφύγια από την παντοκρατορία της. Κάποια παιδιά γύρω μου ρωτούσαν «πότε θα βγουν απ' την οθόνη οι νεράιδες και οι μάγισσες», «πότε θ' αρχίσει το θέατρο», επισημαίνοντας άθελά τους πως με λίγες φράσεις, λίγη κίνηση, το θέατρο, αυτή η πιο δημόσια όλων των τεχνών, μας θυμίζει ακόμη ότι παρά τις τρελές αελάδες, τα μικροτσίπ, την τρύπα του όζοντος, είμαστε ακόμη άνθρωποι και όχι ρεπλικές.

Παίζουν: Ελενα Λαρίου, Παντελής Δεντάκης, Γιώργος Γάλλος, Σαμψών Φύτρος, Γιάννης Μπέζος.

Τότε που οι άλλες χώρες ήταν ακόμη μακρινές

Η Ομήρου Οδύσσεια στο Παιδικό Στέκι του Εθνικού Θεάτρου, σε κείμενο-σκηνοθεσία και απανταχού κινητήρια εποπτεία Κάρμεν Ρουγγέρη, υπήρξε και φέτος ένα κορυφαίο δείγμα εγχώριας χολιγουντιανής χλιδής σε εικαστική πολυσχιδία και τεχνική αρτιότητα (ένας άθλος σκηνογράφου - Μιχάλης Σδούγκος και ενδυματολόγου - Καλλιόπη Κοπανίτσα), σε ανθρώπινο δυναμικό (24 ηθοποιοί υποδύονται Κύκλωπες, Μούσες, Σειρήνες, θεούς του Ολύμπου, Λωτοφάγους κ.λπ.), χορογραφική και μουσική ποικιλία (Πέτρος Γάλλιος, Γιάννης Μακρίδης) και στην αφθονία πληροφοριών από το ομηρικό έπος στα μέτρα των μικρών θεατών, δικαιώνοντας τον καμαρωτό υπότιτλο «παραμύθι των παραμυθιών».

Οι στόχοι υπήρξαν και αυτή τη φορά μεγαλεπήβολοι, η ευχαρίστηση των παιδιών έκδηλη και η επικύρωση της συνέπειας αυτής της κρατικής σκηνής στον τομέα παιδικό υπερθέαμα καθησυχαστική. Βέβαια τίποτε που λάμπει δεν είναι πάντα μόνο χρυσός. Μια πιο κοντινή ματιά κάνει ορατή μια ένδεια του αφηγηματικού ιστού, της γλώσσας, των χαρακτήρων και των μεταξύ τους σχέσεων, και το βομβαρδισμό των αισθήσεων με γνωστές, εμφανείς και εντυπωσιακές συνταγές. Μια πολυπραγμοσύνη που διεκπεραιώνεται πλέον με τον αυτοματισμό του εμπορικού βιομηχανικού προϊόντος. Ψιλά γράμματα, ίσως, μπροστά στην ευθυμία αυτών των έρημων μεσημεριών του (παιδικού) Σαββατοκύριακου. Αλλωστε με την Κάρμεν Ρουγγέρη για πρώτη φορά ύστερα από δεκαετίες η Ξένια Καλογεροπούλου απέκτησε παρέα -αν και διαφορετικής ιδιοσυγκρασίας- στη μοναχική πρωτοκαθεδρία της.

Με τη δροσερή σφραγίδα του χειροποίητου εγκαινίασε την παιδική σκηνή του το

όμορφα ανακαινισμένο Θέατρο Δημήτρη Χορν, με χορηγό τη Σοκολατοποιία Παυλίδη. Εξαιρετική η ιδέα ενός διασκευσμένου Κουρέα της Σεβίλλης που δίνει στα παιδιά την ευκαιρία να γνωριστούν με την κλασική μουσική μέσα από την ανάλαφρη μελωδικότητα της όπερας του Ροσίνι και ένα διάσημο παραμύθι διάστικτο με τις δημοκρατικές ανησυχίες ενός Μπομαρσέ σε εποχές δύσκολες.

Μια παράσταση αστραφτερής δεξιοτεχνίας και μεταδοτικής ευεξίας σε όλα. Από την ευφυή διασκευή της Κάρμεν Ρουγγέρη σε ύφος Κομέντια ντελ Αρτε, τη χορογραφική και σκηνοθετική επιμέλεια (Πέτρος Γάλλιας) με τα ταχυδακτυλουργικά εμβόλιμα κωμωδιών της εποχής, τη μουσική προσαρμογή (Γιάννης Μακρίδης), τα σκηνικά με τα χάρτινα φεγγάρια και τα χάρτινα νοικοκυριά που μας μεταφέρουν σε χρόνο μηδέν από το δρόμο σε αυλές, κι από σαλόνια σε λαμπορατόρια φαρμακοτριφτών (Χριστίνα Κουλουμπή). Επιστέγασμα και αυτής της ορμητικής παράστασης είναι η ανεπιτήδευτη κομψότητα και οι φωνητικές και κινησιολογικές ικανότητες όλων των ηθοποιών, ιδιαίτερα της Κάτιας Πάσχου-Ροζίνα. Παίζουν: Ευγενία Πασπαλά, Βαγγέλης Ψωμάς, Σπύρος Κουβαρδάς, Χαράλαμπος Παμπρής, Αγγελος Κεχαγιάς, Κωνσταντίνος Παπαχρόνης, Μέτη Καρατζά.

Τότε που οι μέρες δεν περνούσαν γρήγορα

Και ο Χιονάνθρωπος και το Κορίτσι του Ευγένιου Τριβιζά από το Θίασο 81 στο Θέατρο Νέο Ριάλτο στην «εκτός πιάτσας» περιοχή της Κυψέλης, έδειξε πως η επαναπαυμένη, αδιάφορη και φυσικά πληκτική διεκπεραίωση μιας παιδικής παράστασης ανήκει μάλλον στο παρελθόν. Ο 20χρονος θίασος με τη σταθερή πελατεία, μαθαίνουμε, δύο γενεών και τη σφριγηλή ομάδα ηθοποιών και συνεργατών επιβεβαιώνει την αισιόδοξη σκέψη ότι η ενασχόληση με το παιδικό θέατρο μπορεί να είναι μια πρόκληση για ταλαντούχους καλλιτέχνες.

Η φυγή του Τουρτούλη στο Βόρειο Πόλο προκειμένου να σώσει τη χιονένια υπόστασή του για χάρη της γλυκιάς Μαριάννας, είναι η αφορμή για μια περιπλάνηση στη γεωγραφία, τις εποχές, τον κόσμο της φαντασίας με λασπανθρώπους, σκιάχτρα και κουκουβάγιες, με αναφορές σε επίκαιρα προβλήματα (καταναλωτισμός, κίτρινος Τύπος, ισοπέδωση). Εκτός από κινδύνους, το ταξίδι περιέχει και κάμποσες αισθητικές παγίδες. Μια τάση στη φλυαρία, κοινότοπα καλαμπούρια, διογκωμένα σλάπστικ νούμερα που αρέσουν στα παιδιά, όμως κάνουν τις λεγόμενες «κοιλιές» της αφήγησης, ορισμένα ξεκάρφωτα αυτοτελή επεισόδια, άλλοτε επιτυχή (λασπάνθρωποι), άλλοτε λιγότερο (το ζευγάρι των καταναλωτών). Αδυναμίες που ωστόσο δεν επηρεάζουν τη συνολική εικόνα μιας παράστασης που ακουμπά στην όμορφη μουσική του Νότη Μαυρουδή και φωτίζεται από το μπρίο των καλών ηθοποιών της (ξεχωρίζω τους, Σοφία Καψαμπέλη και Απόστολο Αυγέρη), καλό γούστο και φροντίδα και από την αγάπη του κοινού της. Εκείνη και αυτό, στη σκιά της κριτικής και της κρατικής αναγνώρισης. Παίζουν: Λευτέρης Αλούκος, Γιώργος Γιαννούσης, Γιώργος Δρογγίτης, Γιώργος Παπαευσταθίου, Ευδοξία Παπαχρήστου, Νίκος Χιλιάς. Σκηνοθεσία Χρήστου Κελαντώνη, σκηνικά-κοστούμια Μαρίας Τσουκνάκη, χορογραφίες Μαριλένας Καββαδά.

Οι επισκέψεις στο Θέατρο Πόρτα δεν έχουν πια τη μοναδικότητα της αδιαφιλονίκητης ηγεμονίας στον τομέα «παιδικό θέατρο», γιατί, ευτυχώς, μέσα στα χρόνια η «Πόρτα» απέκτησε μιμητές της ποιότητάς της. Έχει όμως το λούστρο και την αρχοντιά του παλιού. Που δεν έπαψε να είναι και νέο. Βλέποντας φέτος Το Σκλαβί σκεφτήκαμε πως σε κάτι ακόμη η Πόρτα είναι ασυναγώνιστη: στην ποίηση και στη διακριτική ομορφιά των παραστάσεών της, σε μια αντίληψη των ανθρώπινων πραγμάτων που ξεδιπλώνονται χωρίς βιασύνη και αγωνία να πείσουν και σε μια οικειότητα με τη σοφία του αιώνιου παραμυθιού.

Με ρίζες στην παράδοση των Συμαϊκών παραμυθάδων, το Σκλαβί μετουσιώθηκε σε θεατρικό γεγονός μέσα από την ανα-συγγραφή του από την Ξένια Καλογεροπούλου, τη σκηνοθεσία του Θωμά Μοσχόπουλου, τη μουσική του Νίκου Κυπουργού, τα σκηνικά και τα κοστούμια της Έλλης Παπαγεωργακοπούλου, τους στίχους της Λίνας Νικολακοπούλου και την κίνηση της Ελένης Γκασούκα. Και μέσα από 16 ηθοποιούς που υποδύονται με σεμνότητα γεμάτη αυτοπεποίθηση βασιλιάδες, σκλάβες, όμορφες του κόσμου, λαό. Η αφήγηση είναι αντισυμβατική, καμιά φορά λίγο ασταθής και θολή, με ανατροπές, και με αμφιλεγόμενη έκβαση. Πίσω από τις κωμικές σκηνές και τα αθώα συναπαντήματα υπάρχει μια μελαγχολική διάθεση από εκείνες που γνωρίζουν τους κινδύνους και τις ανάγκες όχι μόνο των ανήλικων ανθρώπων. Τα μέσα της μαγευτικής αυτής παράστασης δεν είναι καινούργια, μάλιστα στην αριστοκρατικότητά τους μπορεί να μοιάζουν μοδάτα ή ακόμα και εμπορικά, εάν ο Μοσχόπουλος δεν χειριζόταν τη λαχτάρα των χαρακτήρων για ζωή και αγάπη με τέτοια υπαρξιακή αδιαλλαξία...

Παίζουν: Κώστας Μπερικόπουλος, Ράνια Σχίζα, Ανθή Ανδρεοπούλου, Οδυσσέας Γάτας, Μιχάλης Γκαντόλιας, Παναγιώτης Μπενέκος / Παναγιώτης Στούμπος, Πέτρος Λαγούτης, Παναγιώτης Μπουγιούρης, Γωγώ Μπρέμπου, Μαρία Λούση, Βιβή Κόκκα και Μιχάλης Έλληνας.

Τα Πέντε Δάχτυλα και το Φεγγάρι στο Θέατρο Πολύτεχνο είναι μια παράσταση με κούκλες από τη θεατρική ομάδα Πράσσειν Αλογα, έτος ίδρυσης 1997, που τη διακινεί ένα μοναδικό πρόσωπο, η 30χρονη Εμμανουέλα Καποκάκη, πτυχιούχος βιολογίας με ασυνήθη θεατρικά οράματα, κυμαίνοντα ανάμεσα στο φαντασιακό χώρο των παιδιών και την πολύ συγκεκριμένη αγάπη για τις σκηνικές και αφηγηματικές δυνατότητες της κούκλας. Μετά τη γοητευτική Λιμνοθάλασσα, βραδινή παράσταση για μεγάλους πριν από τρία χρόνια, τούτη η ιστορία με ήρωες τα πέντε δάχτυλα, ένα ολόγιομο πορτοκαλί φεγγάρι και δύο νεαρά κορίτσια που «παίζουν κούκλες» (Ε. Καποκάκη, Αγγελική Τόμπρου) φάνταζε αλλόκοτη, συγκεχυμένη και μάλλον δύσβατη και μονότονη για τους μικρούς του κυριακάτικου πρωινού. Η τεχνική εμπύχωσης της κούκλας ταίριαζε περισσότερο σε μεγάλους που αναπολούν την παιδική τους ηλικία και είναι σε θέση να εκτιμήσουν τη χειροποίητη λεπτότητα και τους χαμηλούς προσωπικούς τόνους σε αντίθεση με το θορυβώδη «πολιτισμό» της πιότσας, όπως και την αλαφροϊσκιωτή ποιητική δύναμη αυτής της προικισμένης νεαρής μαστόρισσας που γράφει, σκηνοθετεί, σκηνογραφεί, κατασκευάζει και χειρίζεται τις πάνινες κούκλες της.

Εσωτερικά:

- Στον τόπο μας απουσιάζει η διάθεση για την αποδοχή έργων που δεν καπελώνουν τη χαοτική σκέψη των παιδιών με πρότυπα ευταξίας, αλλά χειρίζονται με σεβασμό το δημιουργικό δυναμικό αυτής της φάσης της ζωής τους
- Ανάμεσα σε Πατήσια και Μεταξουργείο

Λεζάντες:

- Γιάννα Παπαγεωργίου, Δημήτρης Χαβρές στον «ΦΟΥΣΤ» του Θεάτρου της Ανοιξης
- Σκηνή από το «Σκλαβί» στο Θέατρο Πόρτα

Πηγή: ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

Θέμα: ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ